

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za štjake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „glebališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 16. aprila. „Times“ poroča iz Peterburga 15. aprila: Denes je bil prijateljski razgovor o mejsobojnih nazorih vlade londonske in peterburske. Prva je rekla, da želi odkritosrčno miru ter da nena-merava razpravam in dogovorom nepotrebnih ovir delati, ona želi samo, da se celi dogovor san-štefanski predloži kongresu. — Ruska vlada je rekla, da se tudi ona trdno drži svojega prejšnjega sklepa in vedenja. Spomenica kneza Gorčakovega dokazuje rusko pripravljenost celo diskusijo najvažnejših točec pripustiti.

Dunaj 15. aprila. „Pol. Corr.“ javlja iz Peterburga 15. aprila: Nasproti vsem družim različnim poročilom Rusija na opombe dunajske vlade glede san-štefanskega dogovora, katere je prinesel Ignatiev, nij še ničesa odgovorila.

Rusko-angleška vojska.

Drugi časopisi kaj radi upajo, ali izrekajo upanje, da se bode naredil še mir. Ne tako ruski. Ti tako pišejo, kakor da bi se jim vojska gotova stvar zdelo. Naj tu le nekatere stavke omenjamo.

Pod naslovom „biti ali ne biti“ prinašajo „Moskovskija Vedomosti“ članek, v katerem razglaba, da si ima Rusija zdaj v tem trenutku staviti vprašanje: ali hoče Rusija ostati velika, mogočna, samostalna država? ali hoče ostati braniteljica sorodnih in severnih narodnostij? ali hoče svoje postavljene na Črnem morji tako utrditi, kakor to terja njena gospodarska bodočnost na jugu? ali se hoče Rusija znebiti davečega orientalnega vprašanja,

ki jo sili vsacih dvajset let veliko vojno voditi in jo zadržuje v njenem notranjem in gospodarskem razvoju? — Ali pa naj se Ruska odreče sama sebe, vse svoje zgodovine, vse veljave politične poleg družih držav? ali naj izgubi ves vpliv pri slovanskih narodih, veljavo pri azijskih narodih ter tam vzbudi neprijateljsk duh?

Razumeje se, da na taka vprašanja Rus odgovarja: nikoli se ne udajmo, bojurno odločni in krvavi boj z Angličanom in vsacim, ki nas hoče tako ponižati.

Anglija zahteva, naj Rusija predloži ves dogovor san-štefanski konferenci v preudarek in ob enem Salisbury pošlje okrožnico, v katerej ometava skoro ves dogovor. Vidi se, da hoté zavidni Angličani Ruse pripraviti ob vse plode velikih bojov in zmag, da jih hoté ponižati in jim svoje jerobstvo usiliti. Na to Rus ne more drugače odgovarjati nego odgovarja.

„Odločilna minuta je prišla“ pravi „Golos“. — Obe stranki sti govorili zadojo besedo. Na shod kongresa nij več misliti. Anglija ga je s svojimi trjatkami nemogočega naredila. Rusija mora svoje moči sesredotočiti in vse na to obrniti, da se na vse slučaje pripravi.

Ako so torej Angličanje s svojim orožnim rožljanjem imeli morda smoter da bi Ruse prestrašili, tega niso nij kratko nij malo dosegli.

Rusija nij vojske željna, ali iz nje možkega obnašanja je videti, da jo sprejme, ako jej bodo Angleži usilili jo.

A mi drugi Slovanje? Mi bi pač želeli miru — vsaj še za dvajset let. Mej tem se jugoslovanstvo in severno Slovanstvo ukrepi in utrdi in potem se nema bati vseh sovražnikov. Čepa je sojeno, da bode zdaj tekla še kri za prve pridobitve boljše slovanske bodoč-

nosti, molili bodemo vsi za zmago svete in bratovske nam Rusije.

Stara in nova šola.

(Dopis iz šolskih krogov.)

Pri budgetnej debati v državnem zboru o proračunu naučnega ministerstva oglesi se navadno nekoliko zastopnikov duhovenske stranke, kateri napadajo novo šolo; a zopet nekaj mož se oglesi, da te napade odbijajo. Letos sta novo šolo kritikovala dekan Pflügl in pater Greuter; zagovarjalo jo je nekaj manj znanih poslancev, a še ti nič posebno goreče. Da pa jaz o tej stvari v „Slovenskemu Narodu“ kratko besedico izpregovorim, temu sta mi dala povod dva nemška šolska lista, katera dohajata v roke tudi slovenskim učiteljem. Mislim namreč vladno „Laibacher Schulzeitung“ in oficijozno graško „Päd. Zeisch.“ Kakor na komando sta ta dva lista v svojih poslednjih brojih orožje zoper patra Greuterja in dekana Pflügla zgrabila, da jima parirata. Na obrazu pa se bere tima službenima listoma, katera brž tudi sama slatita v novem šolskem stroju nekaj gajilega, da sta res le najeta zagovornika nove sisteme. Ali smo pa mar mi kakovi branitelji stare šolske dobe? Ali mar pritrjujemo zastopnikom in zagovornikom gólih cerkvenih interesov? Niti eno, niti drugo in mi imamo pred očmi edino le blagor naroda, osobito našega slovenskega, zato utegne biti iz tega stališča naše mnenje nasprotni „starej in novej šoli“ nepristransko. Prednosti stare šole so bile te-le: Stala je malo, naučila je pa bistro, ukaželjno mladino umnih staršev pri dobrih učiteljih še precej, odgojevala je pa v smislu krščanskega, kar nij prezirati, prav dobro na onih zavodih, kjer so omikani, domoljubni učitelji

Listek.

Pisma iz Dalmacije.

IV.

V Benkovcu dne 1. aprila.

Tujcem, ki bi prišli v Zader samo za svojo zabavo, moralo bi se v njem jako dolg čas zdeti; se ve da, ako nij Slovan. Ponavljam, ako nij Slovan, kajti v sedanjej dobi, — dobi slovanskega prerobenja — je, kakor po vseh slovanskih mestih tako tudi v Zadru, največje veselje domačinov, ako jim je dana priložnost, seznaniti se z enakomislečim članom kacega družega slovanskega odrastka, ter izpregovoriti z njim nekoliko besedij o sedanjosti in dozdevnej prihodnosti Slovanstva.

Razumeje se samo po sebi, da sem bil tudi jaz jako prijazno sprejet v vsako domačo zadersko družbo ter, da sem z veseljem opa-

zoval o vsakej priliki, kako se je vsled ne pričakovanih a davno uže zaželenih dogodkov poslednjih let, narodna slovanska zavest ukrepila v vseh slojevih slovanstva tako, kakor bi pred desetimi leti nikdo pričakoval ne bil.

Posebno veselje mi je bilo razgovarjati se z urednikom dalmatinskega „Narodnega lista“, kateremu se imam v prvej vrsti zahvaliti, da sem bil natančno podučen o različnih političnih okoliščinah Dalmacije. V družbi njegovej in v družbi družega slovanskega domoljuba, po rodu Slovenca, preživel sem v Zadru najlepše ure, katerih se bodem vedno z veseljem spominjal.

Ako naposled še omenim, da sem mej drugimi cerkvami obiskal tudi pravoslavno, ter bil v njej navzoč pri zadušnej maši po ranjem nadvojvodu Franc Karlu in povem, da se mi je srce skoro veselja razplakalo, ko sem čul krasno mehкодonečo staroslovanško liturgijo, ter da sem se nehote raz-

jezil nad Rimom, ki je nam katoličanom iz cerkve domač slovanski jezik, po svetem Cirilu in Metodu vpeljanem, izrinil, — kakor da bi tudi Bog sovražil, enako nekaterim ljudem in vladam naš jezik — popisal sem v glavnih potezah svoje kratko bivanje v Zadru.

Sicer je vreme jako neugodno postalo, kajti samo dve uri potem, ko sem zapustil ladijo je solnce sijalo; koj na to se je nebo zopet zatemnilo, jug je z novo močjo potegnil in vsul se je gost in debel dež, ki je trajal cele štiri dni.

Ko bi hotel konec dežja pričakovati, moralo bi me v Zadru samega dolzega časa konec biti; torej sem sklenil odpeljati se tretji dan po kopnem proti Benkovcu, ko bi imele tudi — kakor pravi narodna poslovica — „preklje padati z nebes“.

Se ve, da mi je največ do tega bilo, da izpoznam deželo, po katerej se bodem vozil, torej sem najel na pol záprt voz — „kočijo“.

in duhovniki lepo v složnosti delovali. — Nasproti temu, pa se je v novejši dobi za nekatere šole v prvi navdušenosti za brzi napredek, ki pa nij mogoč bil, od strani vlade, ali od strani raznih ljudskih zastopov, preveč v ta namen dalo, preveč kapitala založilo v stvar, katera pri sedanjem duševnem in materialnem stanju ljudstev ne more še donášati pripadajočih obresti. Tako obdaruwane šole ali pa boljši kraji, preskrbljeni s tako bogato opravljenimi šolami so pa le silno redki. Nasproti tem pa je mnogo mnogo krajev, kateri z novo šolsko dobo nijso nič pridobili, razen novih šolskih gospod, o katerih je pa jako dvomljivo, da bi bila na dotično šolo skrbnejše od starih. So šole, katere imajo starega „šolnika“, staro „poslopje“, stare klopi, stare knjige (posebno na Slovenskem, kjer se nam nove knjige ne dajo), stare metode, z eno besedo, novega in boljšega nič. Poprek v celi državi, in tudi poprek v posameznih deželah stane novo šolstvo mnogo mnogo več, a od teh večjih stroškov imajo žalibog le „priviligrirani“ (nemški in nemškvvalni) kraji in le „priviligrirani“ učitelji na „priviligriranih“ šolah korist. Enakomerno se svota, za šolstvo v obče izdana, nij razdelila. Od tod prihaja, da se slišijo pritožbe o novejši šoli. Očita se, da se v „novejši šoli“ morala in krščanstvo zanemarija. Ako smo nepristranski, moramo pritrčiti, da se je v prejšnji šoli več za moralo in krščanstvo storilo, kar je čisto naravno. Duhovniki, kot načelniki šol, so bili po svojem zvanju navezani, učiti moralo in vero v cerkvi in šoli. Stori se pa to, ako so bili pravi narodovi učitelji, tudi z veseljem, kajti dobra šola jim je bila ponos, kar vidimo posebno pri pokojnem biskupu, Slomšeku, ki se nij morda hlinil prijatelja šolstvu, ampak bil mu je iz srca vdan.

Učitelji pa, kot odvisniki in nekako podložniki cerkvenemu predstojniku so bili nekako tako primorani, pomagati pri poduku krščanskega nauka, kakor so slovenski učitelji dan denes nekoliko primorani zopet mlatiti malo potrebno nemščino. Pravo jedro naše kršanske vere učiti pa je toliko, kolikor po naj boljših moralčnih principih mladino odgojevati, zato je v tem slučaju stara šola res lepo odgojevala.

V obče je imela stara šola gledé odgoje nekoliko prednosti pred novo šolo, kajti vsled slabo razumljenega „liberalizma“ je res nekaj publih učiteljev mislilo, da je „vera le“ „neumnost“ in so jo kot tako le zasmehovali. Neka-

teri so se pa kmalu prepitali, da je pri neumni deci, kjer se šiba več rabiti ne sme, opomin na greh, na vero na Boga, na božjo kaznen vendar le najboljše sredstvo za dobro moralčno odgojo. Sicer pa učitelji dan danes kaj malo utegnejo skrbeti v posebni meri za odgojo ker se jim je toliko realističnih predmetov v ljudske šole naložilo, da z razlaganjem prirodznanstva t. j. prirodopisa, fizike, kemije potem zgodovine, zemljepisa, geometrije raznih kmetijskih parog res le malo časa ostane, da bi v primernih navodih mladino moralčno odgojevali. Duhovniki pa so žalibog zgubili veselje do šole, kar je razumljivo, ker se jim je nekaj pravic do šole odvzelo. In tako je res opravičeno, ako se toži, da se za moralčno odgojo toliko ne stori v „novi šoli“ kolikor se je v stari storilo. Ker se pa čas v novi šoli porabi mnogo za realije, potem je razumljivo, če so otroci v čitanji, t. j. mehaničnem, im v pravopisu nekoliko manj podkovani, toda so tudi le na nekaterih šolah. Ta poslednja tožba se čuje posebno od učiteljev srednjih šol, kar pa je posebno radi tega razumljivo, ker bi si poslednji radi v mehaničnem čitanju, računstvu in pravopisu učence izurjene dobili, da bi potem se lažje samo z znanostnem predavanjem svojih predmetov bavili, kar pa zopet nij pedagoško še za srednje šole. A godi se žalibog tako. V realkah n. pr. se uče zdaj neznano veliko realij, a tudi veliko jezikov. Dostokrat pa se nahaja dijak, dovršivši celo realko, kateri pa ne razume niti n. pr. na Slovenskem, niti svojega (slovenskega), niti nemškega, niti francoskega, niti laškega, niti angleškega jezika, a vadi se je morda vseh teh peterih a gotovo čveterih jezikov. Preoblaga se večkrat naša mladina, toliko v ljudskih, kolikor v srednjih šolah.

Vendar pa so take in enake pomote pri šolstvu nahajale tudi v prejšnji dobi in bodo se nahajale tudi v poznejših dobah. Radi tega mej političnimi strankami tudi prav za prav prepira ni, kajti nijedna stranka ne more biti nezmotljiva v svojih napravah prepiru je vzrok političen moment.

Znano je vsemu svetu, da je vsa vredba pri sedanjem šolstvu prišla uradnikom v roke da oni gospodarijo čez šolstvo. To gospodarenje pa se vrši le po enem kopitu, po enem sistemu, kateri pa ni primeren niti vsim narodom našim, niti vsim deželam. Temu se vpirajo poslanci konservativne, pravne stranke, temu se upirajo poslanci,

kateri zastopajo narode. Naj se tedaj dopusti posameznim narodom in deželam naj se dopusti deželnim zborom, da se oni uravnajo šolstvo po svojem. Šolstvo, cerkvenišvo kmetijskvo — to so kulturne zadeve posameznih narodov, dežel, okrajev in občin, zato naj se te zadeve izročijo omenjenim faktorjem. Ti činbeniki poznajo svoje potrebičine duševne in telesne ti poznajo svoje telesne in duševne zmožnosti, in prematim bodo si po izgledu družih kulturnih narodov že sami skrbeli za svojo lastno izobraževanje in napredovanje. Narodom dati svobodo in pravice pa bode prepira in tožeb konec!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. aprila.

Cesar je imenoval 17 novih udov ordna zlatega ovna, največjega ordna, kar jih ima Avstrija dajati. Mej temi so vse stranke zastopane; nadvojvoda Franc Ferdinand, nadvojvoda Leopold Salvator, Moric Esterhazy, grof Goess, grof Vrba, knez Adolf Auersperg, grof Rihard Belkredi, grof Trauttmansdorf, grof Karolyi, knez Josip Aleksander Schönburg-Hartenstein, namestnik tirolski grof Taaffe.

Na **Ogerskem** so se opozicijske stranke združile v jedno fuzijsko stranko, ki hoče Tiszovej vladi oponirati in šteje že 120 udov. Sodi se pa, da ta fuzija ne bode dolgo trajala, ker je sestavljena iz različnih elementov.

Angleški bivši minister vnanjih zadev je govoril v angleškem parlamentu zoper **Avstrijo**, rekoč svojim rojakom, naj se ne zanašajo na zvezo z našo monarhijo, ter je očital Avstro-Ogerskej, da nij sposobna za vnanjo akcijo, ker Slovani vlečejo z Rusi, Magjari narobe, Nemci pa da absolutno zamir. Zoper ta govor polemizirajo dunajski listi hudo. — Češki „Pokrok“ je o tem več govoril, pa je bil konfisciran.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se javlja: Rusi so vse priprave storili, da bodo ob prvem znamenji zasedli Carigrad, ako Angleži vojsko začno, in da se polaste zgornjega Bospora. — Veliki knez Nikolaj se je 13. t. m. s svojim generalnim štabom vozil po Bosporu navzgor in je ogledoval pozicije, katere imajo Turki zasedene.

Nemški cesar je baje pisal rumunskemu knezu Kariu, naj se v besarabskem vprašanji uda ruskim željam. Tudi Bratianu je na Dunaji in v Berlinu podoben dober svet slišal.

Italijanski vojni minister je zahteval od ministerskega sveta dovoljenje, sklicati 60 000 mož, ki bodo zbrali se v taborji pri Brindisi. — Zoper koga hoče Italija vojevati?

kakor Zadrani enake vehikeljne popolnem po krivici imenujejo.

Določeno jutro v dogovorjenej uri postala je imenovana kočija pred gostilnico, v kateri sem stanoval. — Gospodar njen priporočil me je svojemu hlapcu, katerega je „kočijaža“ imenoval, z besedami: „Ovo je naš čovjek,“ in voz je zdrdral dalje.

To priporočilo se mi je dopadlo, vendar pa nijsem vedel, zakaj je bilo izgovorjeno. Imel sem se o tem prepričati pozneje.

Odhajajoč iz Zadra, ogledal sem si svojega voznika natančneje. Bil je tridesetleten „mladenič“ majhene postave, nekoliko zakriviljenih nog in s precejšnjo grbo na hrbtu. Obleden je bil v vojaško obleko, katerej se je komaj še poznalo, da je nekdaj bila višnjeva. Na kolenih je imel hlače raztrgane, iz česar sem sklepal, da mora biti jako pobožen človek. Vajeti dveh živalic, zaradi

katerih sem v zadregi, ali bi ji imenoval konja, muli ali osla, držal je jako mehanično v levej roki; desna pa je krčevito stiskala bič, kateri je večkrat, kakor je bila potreba, poleg izreka „hi, brate moj!“ padal sedaj enej sedaj drugej imenovanih živalic po hrbtu.

Cesta, ki pelje iz Zadra na kopno, je jako dobra; bič je bil — kakor mi je voznik pozneje zatrjeval — še le pred štirimi dnevi nov, — torej nij čudo, da sem se tako hitro vozil, da sem moral, iz mesta pridši, voznika opomniti, naj ubozih živalic ne žene tako, ko da bi šlo za Bog vé kaj.

Pustivši na desno zadersko predmestje Arbanasi, peljal sem se sredi lepo obdelanega polja in vinogradov mimo malega zaderskega pokopališča in na pol razvaljene cerkvice Matere Božje do Ploče, — vasi obstoječe iz kakovih štirih hiš, — vedno več ali manje po ravnem. Pri Ploči pa začenja cesta nekoliko

navzgor iti in traja to kakovih dvajset minut, v katerih se dospe na vrhunec pogorja, ki se razteza od Vranskega jezera do Vrljiškega zaliva. Na najvišjem mestu ceste, — ki se imenuje Babin dub — stojiti dve hiši, katerih ena je gostilnica. Od tod se odpre jako lep pogled na zapad po morji in otocih, na izhod pa čez rodovitno in prostrano zemunjsko dolino.

V Zemuniku, ki leži prav ob kraji te doline, rekel sem vozniku malo postati. Izpivši sam kozarec vina, ki se mi je prav dobro prileglo, plačal sem ga tudi njemu pol litra in potem sva se vozila dalje.

Ko sva po cesti, ki se onkraj Zemunika deli, zavila na desno proti Benkovcu, začel mi je voznik čisto nepričakovano peti:

„Zastave se naše viju,
Hajdmo, hajdmo zanje v boj,“ itd.

za to:

Zahvala.

Vsem gg. volilcem in agitatorjem, kateri so s svojim neutrudljivim delovanjem pri volitvi III. razreda 12. aprila t. l. pripomogli k zmagi patrijotične stranke; potem tudi ravno tako narodnim volilcem I. razreda za njih udeležbo pri volitvi 15. apr. t. l. izreka svojo najtoplejšo zahvalo

V Ljubljani 16. aprila 1878.

Narodno-meščanski volilni odbor.

Domače stvari.

— (Volitev v I. razredu.) Dopolnujemo svoje včerajšnje poročilo o volitvah, da so imeli slovenski kandidati v I. razredu: g. Mihael Pakič 83 glasov, g. Josip Strzelba 82 in g. Franc Bučar 81 glasov. Nemški voljeni kandidati so dobili: g. Doberlet 114 glasov, dr. Pfefferer 111 in dr. Supan 110 glasov. Torej je razločka mej glasovi (83 od 110) za 27 glasov.

— (O nedeljske besedi) v ljubljanskej čitalnici, prejeli smo učeraj po sklepanju lista obširnejši popis iz katerega pa, ker smo uže po vrhu poročali posnemljemo le ono kar se tiče mlade, prvokrat v javnosti nastopivše pianistinje gospice Milke Cetinovičeve. Čitalniško občinstvo je imelo prijetno premembo v programu in virtuoznost in srčnost, s katero je imenovana gospica svojo težko nalogo izvršila (Saltarella Hellarjeva) pridobila jej je občno priznanje in glasno pohvalo. Da bi imeli le prilliko, čuti gospico mnogokrat še na našem odru.

— (Gori!) Predsinočjem je ob osmih ljubljanski požarni čuvaj strelil in naznanil, da v Udmatu gori. Silno ljudstva je vrela proti št. Peterski cerkvi, požarna straža je drevila doli, — a ko so prišli do šrange nij bilo ognja nikjer. Nekdo je bil baje malo slame zapalil in čuvaja premotil.

— (Vojaških novice) iz ljubljanske okolice je prišlo te dni 1050 v Ljubljano. Mej temi je bilo 153 v stoječo vojsko, 9 v rezervu in 21 v deželno brambo vzetih.

— (Rimske grobe) so našli tukaj včeraj in predvčerajem pri izkopavanju temelja novega oddelka cigarne fabrike. Jeden rimski grob je bil popolnem ohranjen; bil je krit in izdelan iz debele opeke, ki je jako fina in trdna. Našli so v njem več posod, vrčev in steklenic (solzne steklenice) in nekoliko zobov. Napisa nij bilo nobenega. Pod jedno steklenico pak je ležal star denar, v katerega je bil na gorenjej strani vdolan grb (?), na

„Tko jezika svog' se stidi,
Sramotan je sam,“ itd.

in dalje še: „Najprej zastava Slave,“ „Hej Slovani!“ „Splietski čaca Bajamonti“ in razun teh še kakih pet družih pesnij, tako, da sem ga začuden vprašal, kje se je vse to naučil. Sedaj mi je začel na dolgo in široko pripovedovati, da on spada mej najbolje narodnjake, da je o svojem času v Splitu pri volitvah korteševal in vsled tega skoro zaprt bil in — kar je glavno, da ga njegov gospodar vedno pošilja, kadar ima voziti kacega narodnjaka, ker ve, da se s svojimi pesnimi vsacemu tako prikupiti zna, da ga popolnem vzdržuje in da gospodar vsled tega prihrani svoj goldinar na dan.

To je pomenilo torej priporočilo: „Ovo je naš čovjek!“ — Čakaj, sem si mislil, izplačal te bodem!

spodnjej pak je bil gladek. Denes bodo odkrili nov grob. Vse starine hranita inženier g. Tomek in podvzetnik g. Zupančič. Želeti bi bilo, da se oddado muzeju.

— (Valvazorja) je izšel 31. zvezdič.

— (Iz Radovljice) se nam piše:

Umrli je te dni tukajšnji trgovec in posestnik gospod Miroslav Homan, nekdanji naš župan, predstojnik radovljiške podružnice kmetijske družbe, kateri posel je opravljal skoz 9 let vestno in zvesto, ud mnogih tujih kmetijskih društev. Radovljiški meščanje se bodo pač še dolgo hvaležno spominjali njegovega marljivega županovanja, kmetje sadjerejci bodo gotovo težko pogrešali njegovih svetov, njegove pomoči. Sploh je bil ranjki zbog svojih blagih lastnostij občespoštovan in priljubljen mož da malo taci. Domači, okoličanje in tuji, mej poslednjimi še celo nekateri ljubljancje in Kranjci, izkazali so mu tudi s tem svojo vdanost, da so se udeležili v mnogobrojnem številu pogreba, za Radovljico, reči se mora sijajnega. Zasluge in blaga prizadevanja rankega ohranila mu bodo gotovo še dolgo prijeten spomin. Bodi mu zemlica lahka!

— (Difteritis), ki je kužno razsajala v vaseh okolo Radovljice, je 6. t. m. proglašena kot ugasnela. V 13 vaseh je zbolelo mej 3175 dušami 201 individuvov, umrlo je mej temi 58 otrok in ena žena.

— (V Loki) je 12. t. m. pogorel hlev Franca Kalana. Škode je 800 gld. Pogorelec nij bil zavarovan.

— (Nesreča.) V trboliskem rudniku je šina pala delavcu Avgustu Drnovšku na nogo in ga hudo poškodovala.

— (Štajerski deželni šolski svet) strogo postapa zoper krajne šolske svete, kateri ne store svoje dolžnosti v zadevi kaznovanja starišev radi neopravičenih šolskih zamud. Po poročilu „Graz. Zeit.“ je bil načelnik kr. š. sveta radi nekaznovanja starišev sam obsojen na denarno kazen, katera se mu ni hotela na uloženo v pritožbo odpustiti.

— (Naučno ministerstvo) je izdalo ukaz, po katerem naj se učni jezik posebno marljivo goji po ljudskih šolah in po učiteljskih. Da bi le to veljalo pri nas, glede našega Slovenskega jezika! —

— (Iz Brežic) se piše: Naša okrajna sodnija išče hudobnežev, ki so uže večkrat na železnici škodo delali, katera je pa po sreči vselej opažena bila in se nij kaj hudega prigodilo. Dne 28. pr. m. malo pred prihodom vlakom bil je službeni signal štacije brežke proti Vidmu tako premaknen, da je kazal na ustavljenje; dne 30. pr. m. je bilo od mostu bruno odtrgano in črez tir položeno; po sreči ga je čuvaj zapazil, predno je vlak prišel. Nekaj dnij kasneje so našli na tiru šib in grmovje. Do zdaj nijso dobili še zlobnežev, ki to počenja.

— (Vojaško.) Iz Vipolž na Goriškem se piše: Naj omenim, da je bil 7. t. m. tukaj v Vipolžah nek major z jednim prostakom vojaškega peš-polka, ki biva v Gorici ter ogledal in opisal vse homee. Drugi dan 8. t. m. sta prišla zopet dva častnika ali oficirja pregledat naše brde. To nič kaj dobrega ne pomeni; ne vemo, se hočejo li ustanoviti na meji ali pa pomakniti dalje, bode šlo za vojsko ali za mir.

— (Izselitev v Ameriko.) Poroča se „Slov.“, da se iz Goriškega, posebno iz Vipolž, Cerovega in Kviškega, in sicer iz vsake občine po jedna družina odpravljajo v

Ameriko, ter so nekomu doktorju iz Čividada dali uže nekaj denarjev za pot. Ker je mej Italijani mnogo sleparjev, je treba dobro paziti, komu da se človek zaupa in izroči svoje imetje. Pravijo, da odrinejo 25. t. m. v St. Franciško. Vožnja za vsako osebo znaša neki 100 gld.

Razne vesti.

* (Na bojišče) v Bolgarijo je na ukaz ruskega carja prišla komisija pod predsedstvom general-majorja Fulona, da bode grobe pogrebenih mrtvih vojakov in konj kar se da desinficirala, da se bolezní ne zarodé. Pa uže zdaj baje tifus precej močno mori v ruske, še bolj pa v turške vojski — kakor časniki pišejo.

* (Vera Sasulič in bivši policijski direktor general Trepov.) Poročali smo, da so peterburgski porotniki Vera Sasulič, ki je strelila na policijskega direktorja, da bi ga umorila, oprostili in jo je ljudstvo potem pozdravilo. Novejša poročila kažejo, da Trepov nij človeško ravnal. Zato je car odpustil ga iz državne službe in ga poslal v Odeso. Ravno vsled onega svojega obnašanja je bil Trepov nepriljubljen, zatorej porotniško oproščenje.

* (Velika noč in konec sveta.) Lani je bila 1. aprila velika noč. Letos bo 21. aprila. Najkasneje bode pa velika noč leta 1886, ko pade na Markov dan 25. aprila. Za ta dan prorokuje Francoz Nostrodomus „konec sveta.“ Ali je potlej vredno, da se Angleži ravšajo za Bolgarijo, če imamo še samo 8 let na tem svetu biti?

* (Dunajski želodec.) Dunajski magistrat je izdal svojo statistiko, ki nam priopoveduje, da so Dunajčanje leta 1877 zaklali in pojeli 95.503 govedov, 167.691 telet, 236.194 prašičev, 47.280 jagnjet, 371.704 ovac in 4056 konj.

* (Kmetška sodba.) V ogerskej vasi Felpeč je oni teden gorelo. Ljudje so uganili, da je nek Josip David zažgal. Ta sliši, kaj se o njem govori in hoče iz vasi umakniti se. Ali kmetje ga doteko, pobijejo na tla in tako dolgo tepo, da je umrl. Kasneje se je izkazalo, da je nedolžen. 40 kmetov je zdaj zaprtih.

* (Pogreb Earla of Leitrim.) Povedali smo uže, da so irski kmetje pristavniki ustrelili angleškega bogatega graščaka lorda Leitirma v gozdu, ker je bil neusmiljen z njimi. Zadnjo sredo je bil Leitrim pokopan v Dublinu, kamor so njegovo truplo prepeljali. Tukaj pa so Irci velike demonstracije proti Angležem in proti mrtvemu delali, policiji je s težavo ubranila, da razdražena množica pogrebcev nij tepla in pogreb zaprečila.

* (Požar v rudniku.) O požaru v rudniku pri Duhcovih donša „Bohemia“ sledeče poročilo: Od 10. t. m. traja uže v rudnikih za premog Rihard Hartmanovih v Ladovicu pri Duhcovih takov požar, kakoršen je le redko kje videti. Požar je nastal v onem oddelku, kjer so ravno tisti dan delali, ter se je s takošno silo in hitrostjo razširil, da si je plamen na dvanajst različnih krajih izhod dobil. Pravi vzrok požaru se do zdaj še ne zna. Kmalu, ko so ljudje požar zapazili, hiteli so iz cele okolice z gasilnicami v pomoč, a ves trud je bil zastonj. Pripoveduje se, ka bode prišlo 12. t. m. topništvo iz Terezina, katero bode vse one kraje raztrelilo, kjer požar divja, in bi ga na ta način uničilo. Nad 70.000 centov premoga, kateri so bili v shranišči, je uže zgorelo, in ako požaru ne bodo mogli vsaj toliko zabraniti, da se loti glavnega rudnika, bode škoda neizrekljivo velika.

* (Strašni umor.) Poroča se iz Hamburga: „Hamb. Nachr.“ pišejo: 9. t. m. našel je nek prižigalec svetilnic na polju sv. Duha za mlinskim kamnom stoječem pri tamošnjem mlinu neko v kariran dežni plašč zavito in prevezano reč. Bil je to gornji del trupla po dozdevi dvajsetletne ženske; spodnje ekstremitete odrezane bile so pak ravno nad stegni. Vrat bil je povprečno prerezan, in od tod pejlala je prerez po vsem životu; prsna votlina

bila je odprta ter iz nje notranji deli vzeti; pravijo, da je bil tudi hrbtnec odločen. Glava ima plave lase, a kratko odstrižene, kar je najbrž morilec storil. Roki in prsti kažejo, ka je bila umorjena gotovo šivilja. Nedvomljivo pak je, da se zločinstvo nij na tem kraji zgodilo, kjer se je truplo našlo, marveč, da je ono morilec tja zavlekel, in bi se tako ne mogel njegov sled najti. Kakor pravijo zdravniki, je umorjena malo prej porodila.

* (Draginja v Parizu.) Jako obširna zarota plete se baje, kakor piše Jean de Nivelle, proti tujcem, kateri bodo svetovno razstavo pohodili, pak tudi proti Parižanom samim, koji po gostilnicah živijo. Gostilničarji, restavratordi in vsi oni, koji za želodec družih skrbijo, so tega mnenja, da jim je prilika ugodna, ter bi se dalo sedaj mnogo več prislužiti, nego druga leta; so tedaj tako brezobzirni, ka se mora človek vprašati, bi li ne bilo dobro, ako bi se jim to veselje malo prikratilo. To bilo bi toliko laglje, ker imajo še le glavno preskušnjo onega prizora, ki se prične 1. maja, in mora navadni gost za one plačati, kateri bodo še le prišli, in kateri bodo popolnem odrti zopet odšli, ter se še dolgo spominjali pariške gostoljubnosti. — Poznam nekoga, kateri ima navado, vsak večer pred neko kavarno časopise čitati in zraven dva korca mandelnovega mleka piti. Ta mala porcija stane navadno jeden frank. Uže to je povečšano na čast razstavi za 25 cent. Nij li to brezumo in se ne smemo vprašati, kaj bode še iz nas ubozih Parižanov. — pravi francosk list — kojim bode naša navada toliko draga postala? Ako je uže sedaj tako ab pričetku razstave, kaj bode še po zdej.

* (Živinska kuga) razsaja v Srbiji in žuga Srbom pri govejej živini veliko škodo narediti. Meje naše monarhije proti Srbiji so torej zavarovane.

Izmej vseh boleznij, katero bogate statistiko smrtij, je pljučna sušica, za katero jih vsak dan na tisoče umre in katera največjo žalost nosi v družinsko življenje, najnavadnejša.

Poskusi, katere so najprej delali v Bruslju, a jih potem tudi drugodi skoraj povsodi ponavljali, so dokazali, ka je tēr, smolnat jelkin produkt, vrlo dobrega in srečnega vpliva na vse, ki trpe za jetiko ali bronhitis.

Tēr se daje najboljšo uporabljati v obliki kapsul in so mej temi še osobito Guyotove tērne kapsule proti onim boleznim mej ljudmi popolnem udomačile. Najnavadnejše jemljo pri vsacem obedu po 2 do 3 kapsule in bolnik skoraj na hip občuti nekovo olajšanje.

Da izogneš mnogim ponarejanjem, oziraj se na to, da ima etiketa skleničina podpis g. Guyota v trobarvenem tisku. (86—1)

Zaloga v Ljubljani: G. Piccoli, lekarničar.

Dunajska borza 16 aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovnih	61	gld.	40	kr
Enotni drž. dolg v srebru	65	"	35	"
Zlata renta	73	"	10	"
1860 drž. posojilo	111	"	—	"
Akcije narodne banke	795	"	—	"
Kreditne akcije	213	"	—	"
London	121	"	80	"
Napol.	9	"	74	"
C. kr. cekini	5	"	75	"
Srebro	106	"	65	"
Državne marke	60	"	—	"

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštnem povzetju naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.

Zahvala.

Za gorko sočutje mej boleznijo in za obilno udeležitev pri pogrebu ranjcega gosp.

Miroslava Homana,

trgovca, posestnika in predstojnika kmetijske družbe za radovljiško podružnico,

dne 13. aprila, izrekuje vsem prijateljem, znancem in drugim udeležnikom najtoplejšo zahvalo

(123)

rodbina Homan.

V Radovljici, 13. aprila 1878.

Rudolf Kirbisch,

sladničar, (117—3)

v Ljubljani, kongresni trg,

priporoča

za veliko noč

pirhe iz sladkora, taganta, iz žide in slame spletene (ob jednom škatljice za cukrčke). Potem vsak dan frišne pince, Pan di milano, Titule in druge pekarije in torte, potem Bero-linske bahune (prav novo).

➤ Pri lepem vremenu ledenina.

➤ Vnanje naročbe se točno izvršujejo.

Elegantna

spomladanska obleka

18 gold.

Praktična

spomladanska zgornja suknja

12 gold.

Trdne

spomladanske hlače

5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižjej ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje

za gospode in gospe

priporoča

M. Neumann,

krojaški mojster,

v Ljubljani, slonove ulice štev. 11, v Lukmanovej hiši.

➤ Vnanje naročbe se proti povzetju urno izvrše in nepristojno brez ugovora nazaj vzame. (111—4)

iz Kaniz.

15. aprila:

Pri slonu: Sešek iz Senožca.

Hubner iz Grada.

Kamnika. — Krčič iz Senožca.

Pri Mateli: Gottlieb iz Dunaja.

Kritich iz Grada.

— Robiček iz Dunaja.

— Smich iz Trsta.

— Stern

iz Kaniz.

Trgovina mešanega blaga.

H konkurznej masi zapuščine gosp. J. N. Spitzky jun. pri sv. Lenartu v slov. Goricah spada skupina manufakturnskega blaga, cenjena na 5287 gld. 46 kr. in specerijskega, cenjena na 1406 " 32 " vkup vredna 6693 gld. 78 kr.

Odbor upnikov namerava to skupino blaga potom proste prodaje proti gotovem plačilu prodati ter tudi prodajalniške prostore in stanovanje v hiši konkurzne mase v najem dati do prodaje tiste hiše. Ponudbe se naj hitro ko mogoče masnem oskrbniku, doktorju Jankotu Serneču v Mariboru storé.

Inventar se lahko pri njem, ali pri slavnej c. kr. okrožnej sodnji v Celji pogleda. (115—2)

Poljna, njivna in gozdna semena,

zanesljivo kaljiva, osobito seme orjaške pese, franc. večne detelje in raznih trav

po najnižjih cenah prodaje

Peter Lassnik,

trgovec in ekonom v Ljubljani, v gledaliških ulicah št. 1.

Najfinejše olje iz sala pomuheljevih (dorševih) jeter

izvrstno zdravi kašelj, sušico, rakitis, bramorje ter najboljše čisti kri.

Vsako steklenico z navodlom po 60 kr. prodaje

Gabriel Piccoli,

lekarničar, na dunajski cesti v Ljubljani.

➤ Vnanje naročbe izvršujó se takoj s poštnim povzetjem. (72—13)

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. Erazem Tatenbach. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja, češki spisala Karlina Sečla; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenograflja, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Kaj. Bož. — Prešern, Prešern ali Presiren, sp. Fr. Levstik. — Teletja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstivo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čagava bude? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
 - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plasec. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodnej tiskarni“ in jih dobi po poštnem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Potem

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, lv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici. 8° 9 pol. Cena 30 kr.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.